

ELS SALARIS A BARCELONA

2017

B
BC
BN

Febrer de 2019

Departament d'Anàlisi - Gabinet Tècnic de Programació
Oficina Municipal de Dades

ÍNDEX

I.	PRESENTACIÓ	2
II.	SÍNTESI DELS PRINCIPALS RESULTATS	3
III.	ELS GUANYS SALARIALS MITJANS A BARCELONA	4
III.1.	Guanyos salarials mitjans a Barcelona i d'altres àmbits	4
III.2.	Guanyos salarials mitjans a Barcelona per districtes	5
III.3.	Guanyos salarials per edat.....	6
III.4.	Guanyos salarials per nacionalitat	7
III.5.	Guanyos salarials per nivell d'estudis	8
III.6.	Guanyos salarials per categoria professional	10
III.7.	Guanyos salarials per sector d'activitat.....	11
III.8.	Guanyos salarials per tipus de contracte.....	14
III.9.	Guanyos salarials per tipus de jornada.....	16
IV.	LES DIFERÈNCIES SALARIALS ENTRE HOMES I DONES.....	18
V.	SALARIS I CAPACITAT ADQUISITIVA 2010-2017	21
VI.	DISTRIBUCIÓ, DISPERSIÓ I DESIGUALTAT SALARIAL A BARCELONA	24
VI.1.	Distribució salarial	24
VI.2.	Dispersió i Desigualtat salarial a Barcelona	26
VII.	NOTA METODOLÒGICA.....	29

I. PRESENTACIÓ

Aquest document és una nova edició de l'informe de caràcter anual a partir de l'explotació i anàlisi de la informació salarial provinent de la Mostra Continua de Vides Laborals (MCVL).

L'explotació d'aquesta font d'informació pel Departament d'Anàlisi de l'Oficina Municipal de Dades de l'Ajuntament de Barcelona va començar al 2016 (amb dades referides al 2014). La MCVL va permetre disposar, per primer cop, d'una estadística detallada dels salaris per a Barcelona, amb característiques personals dels treballadors residents a Barcelona, la seva situació laboral i el lloc de treball. Addicionalment, s'han anat duent a terme altres anàlisis¹ a partir de la MVCL, com el de l'estructura i l'evolució de la desigualtat salarial a la ciutat.

L'informe presenta en primer lloc els guanys salarials mitjans a Barcelona per al darrer any disponible -2017-. Al capítol III es detallen aquests salaris mitjans en funció de diverses característiques personals dels treballadors/es (sexe, edat, nivell d'estudis, etc.) així com de les característiques del seu lloc de treball (categoria professional i sector on treballen) i la seva situació laboral (contracte i jornada). Com en l'informe de l'any anterior, es presenten també els salaris mitjans dels deu districtes de la ciutat.

Al llarg de l'anàlisi es posen en relleu les diferències salarials per gènere existents tant a la ciutat com als àmbits territorials de l'entorn, que queden sintetitzades a l'apartat IV.

El capítol V analitza l'evolució nominal i real dels salaris durant el període 2010-2017, mostrant la pèrdua de capacitat adquisitiva que han patit els treballadors/es de Barcelona i com aquesta ha estat més intensa en determinats col·lectius.

Al capítol VI s'aborden les mesures de distribució i les ràtios de dispersió salarial a Barcelona, dos dels indicadors més importants del nivell d'equitat i cohesió d'una societat. Finalment l'informe es tanca amb una breu nota metodològica.

---

¹ Els informes es troben disponibles a <http://ajuntament.barcelona.cat/barcelonaeconomia/ca/mercat-de-treball/salaris>

II. SÍNTESI DELS PRINCIPALS RESULTATS

- L'any 2017, el salari mitjà dels residents a Barcelona va ser de **30.263 euros bruts anuals**, un 6,3% superior al de l'AMB i més elevat que el de Catalunya (14,1%) i d'Espanya (23,9%).
- El salari mitjà més elevat va ser el dels residents a Sarrià-Sant Gervasi (46.022 €/any), multiplicat per dos el de Ciutat Vella (22.244 €/any) però amb una lleugera **reducció de les desigualtats salarials territorials** respecte al bienni anterior.
- El salari mitjà de les dones a Barcelona l'any 2017 (26.579 euros) va ser un 21,9% inferior al dels homes (34.017 euros). La **bretxa salarial de gènere** va ser similar a la de l'any anterior (21,8% al 2016), inferior a la de la resta d'àmbits territorials, i generalitzada: les dones van cobrar menys que els seus homòlegs en totes les franges d'edat, nivells educatius, nacionalitats i grups professionals i en gairebé la totalitat de sectors. Pels assalariats en jornada completa la bretxa salarial va ser del 16,4%.
- La remuneració mitjana dels barcelonins/es de fins a 39 anys va ser un 32,6% inferior a la dels treballadors/es de 40 i més anys posant de manifest la notable **bretxa salarial intergeneracional** existent. El nivell d'estudis i la nacionalitat també van correlacionar amb els salaris: només els treballadors/es de nivell formatiu més alt –Batxiller o títols superiors– i els de nacionalitat espanyola van percebre sous per sobre de la mitjana.
- Per **categories professionals**, el salari mitjà del grup de *Llicenciats, enginyers i alta direcció* va triplicar el dels *Auxiliars Administratius*, i de forma similar, el sou mitjà al sector d'*Activitats Financeres i Asseguradores* va multiplicar per tres el de l'*Hostaleria*.
- Dos determinants directes del nivell salarial són el **tipus de contracte i de jornada**: els treballadors amb contracte indefinit van tenir un salari mitjà superior en un 66% al dels treballadors temporals, mentre que el sou mitjà en jornada completa va duplicar el dels treballadors en situació de jornada parcial.
- Des del 2010 al 2017, la **capacitat adquisitiva** dels assalariats de Barcelona s'ha reduït en un 4,2%, descomptant la inflació de l'evolució nominal dels salaris. Aquesta pèrdua de poder adquisitiu ha estat més elevada que a Catalunya (-3,3%) o a Espanya (-2,7%), més intensa entre els homes (-5,6%) que en el cas de les dones (-2,3%) i especialment severa entre els més joves (-10,9%) i el col·lectiu d'assalariats de 50 a 54 anys (-15,3%).
- El 2017 el 28,3% dels assalariats de Barcelona era **com a màxim mileurista**. Aquest percentatge va retrocedir en relació amb 2016 (31,3%). Entre els menors de 30 anys, s'elevava fins al 56,4%, però va disminuir més intensament en relació amb l'any anterior.
- La **distribució** dels salaris a Barcelona és asimètrica: la major part dels salaris (més del 60%) es situen per sota de la mitjana, i en canvi hi ha pocs amb valors molt alts.
- En 2017, **es redueixen les desigualtats entre la franja salarial més alta i la més baixa**. La ràtio (p90/p10) va ser del 6,27 de mitjana, inferior a la d'un any abans (7,11) i la més reduïda que s'ha donat al llarg d'aquesta dècada, per l'augment del percentil més baix.

III. ELS GUANYES SALARIALS MITJANS A BARCELONA

Aquest apartat presenta l'anàlisi dels salaris mitjans que van percebre les persones assalariats residents a Barcelona durant l'any 2017, segons les característiques personals dels treballadors (sexe, edat, nacionalitat i nivell d'estudis), i altres aspectes que sovint són també condicionants importants del nivell salarial, que tenen a veure amb les característiques del lloc de treball (categoria professional i sector d'activitat al que pertany) i la situació laboral dels assalariats (tipus de contracte i de jornada).

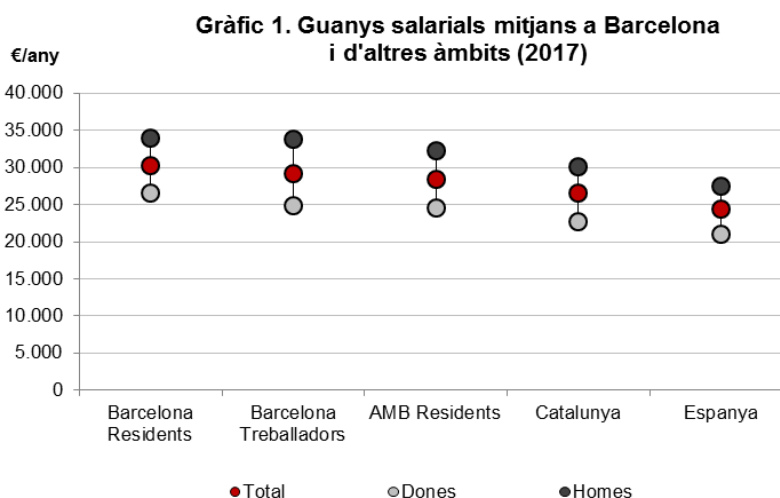
III.1. Guanyes salarials mitjans a Barcelona i d'altres àmbits

El **sou mitjà dels residents** a Barcelona l'any 2017 va ser de **30.263 euros bruts anuals**, superior al de Catalunya (14,1%) i al d'Espanya (23,9%). També va ser un 6,3% més alt que la retribució mitjana dels residents a l'AMB i es va situar un 3,6% per sobre del sou mitjà dels assalariats que ocupen un lloc de treball a la ciutat, independentment del seu lloc de residència.

Taula 1. Salaris mitjans a Barcelona i altres àmbits (€/any)

Any 2017	Total	Dones	Homes
Barcelona Residents	30.263	26.579	34.017
Barcelona Treballadors	29.213	24.912	33.764
AMB Residents	28.460	24.580	32.223
Catalunya	26.526	22.698	30.065
Espanya	24.416	20.945	27.521

Tant el **salari mitjà de les dones** residents a la ciutat (**26.579 euros**) com el dels **homes** (**34.017 euros**) van ser superiors al que van percebre ambdós col·lectius a la resta d'àmbits.

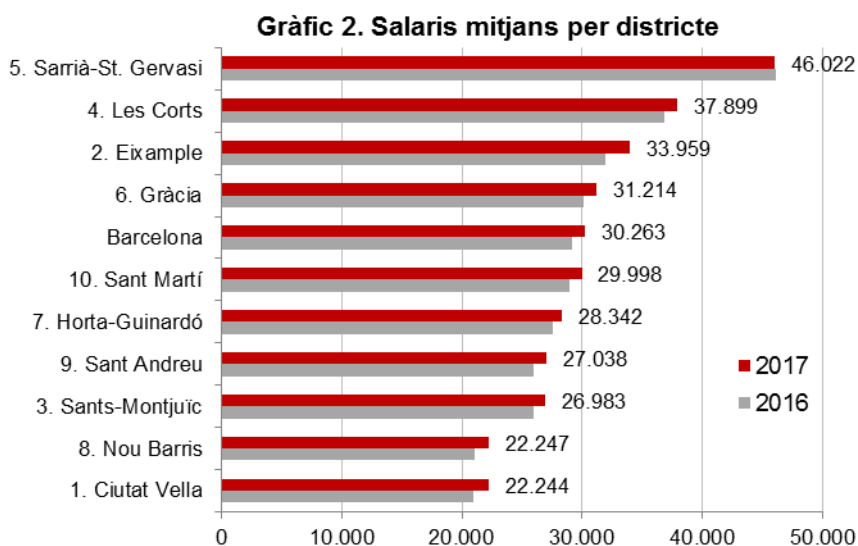
L'any 2017 **les remuneracions mitjanes de les barcelonines van ser un 21,9% inferiors a les dels homes**. Aquesta diferència (**bretxa salarial**²), va ser més reduïda que la de la resta d'àmbits analitzats.

III.2. Guanyos salarials mitjans a Barcelona per districtes

Al Gràfic 2 es presenta la posició relativa de cada districte d'acord amb les retribucions mitjanes que van percebre els seus residents el 2017. Sarrià –Sant Gervasi va seguir encapçalant l'ordenació salarial dels districtes, amb unes retribucions mitjanes dels seus residents superiors als 46.000 euros anuals, que multiplicaven per 2,1 vegades les de Ciutat Vella i Nou Barris, els dos districtes amb les remuneracions mitjanes més baixes.

Tanmateix, Sarrià – Sant Gervasi va ser l'únic districte on els salaris mitjans no van augmentar el 2017, a diferència de Ciutat Vella i Nou Barris, on es van registrar algunes de les alces anuals més intenses, fet que ha afavorit una **lleugera reducció de les desigualtats salarials territorials**.

Aquesta ordenació territorial segons els salaris mitjans és gairebé idèntica a la que es deriva de l'índex de renda familiar disponible, amb l'única diferència que, en aquest darrer cas, Ciutat Vella es situa per sobre de Nou Barris, que és el districte que ha ocupat la darrera posició al llarg dels darrers setze anys. Això s'explica pel fet que la renda inclou altres components –encara que el salari n'és un dels principals- com ara les rendes de capital, que contribueixen a determinar la capacitat de despesa, estalvi o inversió dels ciutadans i no s'aborden en aquest informe.

Els 10 districtes es poden agrupar de dos en dos, atenent els nivells salarials. En la banda més alta es situen Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts, amb uns salaris mitjans que superen en un 52,1% i un 25,2%, respectivament, el valor de Barcelona.

² Diferència salarial entre homes i dones calculada com a diferència entre els ingressos bruts mitjans anuals entre homes i dones expressada en % dels ingressos bruts mitjans dels homes.

També per sobre de la mitjana però més propers al valor de la ciutat es situen l'Eixample i Gràcia, amb uns sous mitjans superiors en un 12,2% i un 3,1%, respectivament.

Com l'any anterior, els salaris mitjans dels sis districtes restants es van situar per sota de la mitjana, essent Sant Martí el més proper al valor de ciutat –gairebé 30.000 euros– mentre que a Horta-Guinardó les retribucions van ser un 6,3% inferiors a la mitjana. Sants-Montjuïc i Sant Andreu, amb nivells salarials molt semblants, van quedar més allunyats de la mitjana, gairebé un 11% per sota. Finalment, al darrer bloc format per Nou Barris i Ciutat Vella, amb unes retribucions mitjans pràcticament idèntiques, els nivells salaris van ser els més baixos de la ciutat, un 26,5% inferiors a la mitjana de Barcelona.

III.3. Guanys salarials per edat

Tradicionalment, els treballadors assoleixen majors retribucions a mesura que arriben a una edat més avançada i tenen més experiència i antiguitat en els llocs de treball. Les diferències salarials entre els que s'incorporen en l'actualitat al mercat laboral i els treballadors més grans són molt significatives, posant de manifest la forta **bretxa intergeneracional** existent. L'any 2017, el salari mitjà dels barcelonins de fins a 39 anys va ser de 23.567 euros, un 32,6% inferior al dels treballadors de 40 i més anys, que es va situar en 34.957 euros.

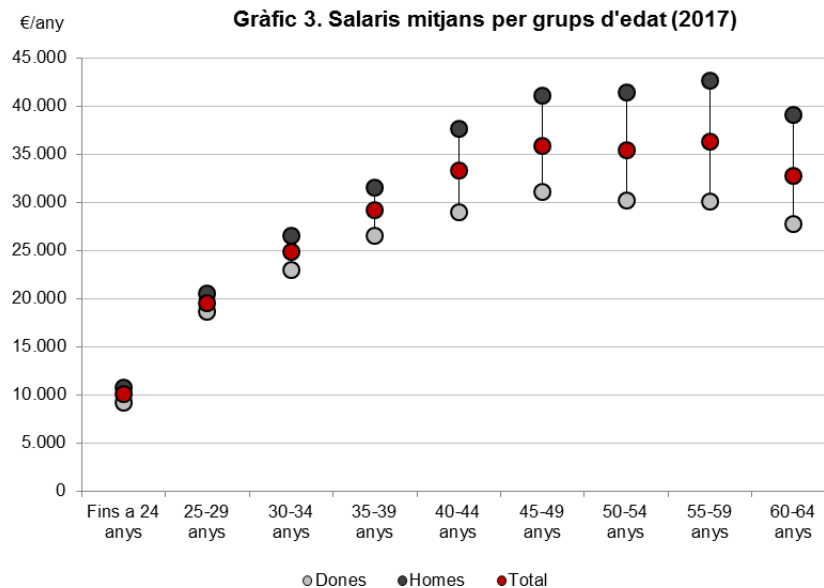
El grup de joves de fins a 24 anys va presentar els salaris mitjans més baixos –un 66,7% per sota de la mitjana– el que en bona part s'explica per l'elevat pes relatiu en aquesta franja d'edat de les modalitats contractuals temporals, caracteritzades per nivells retributius inferiors a la resta. La remuneració mitjana dels joves d'entre 25 i 29 anys, inferior als 20.000 euros anuals, també va quedar molt allunyada de la mitjana, un 35,4% per sota.

Taula 2. Salaris mitjans segons grups d'edat (€/any)

Any 2017	Total	Dones	Homes
Fins a 24 anys	10.066	9.237	10.781
25-29 anys	19.535	18.624	20.471
30-34 anys	24.801	23.015	26.516
35-39 anys	29.158	26.520	31.556
40-44 anys	33.350	29.009	37.585
45-49 anys	35.869	31.122	41.073
50-54 anys	35.383	30.151	41.393
55-59 anys	36.313	30.042	42.643
60-64 anys	32.712	27.746	39.079
65 i més anys	47.668	*25.809	*64.383
Total	30.263	26.579	34.017

(*) Nombre d'observacions inferior a 100

A l'altre extrem, el sou mitjà dels assalariats/es d'entre 55 i 59 anys es va situar un 20% per sobre de la mitjana, mentre que els salaris mitjans més alts van ser els del grup de 65 i més anys, per les elevades retribucions dels homes especialment en les categories professionals superiors, on es concentren majoritàriament els que depassen l'edat de jubilació ordinària. Les retribucions mitjanes de les dones presenten, com les dels homes, una evolució a l'alça amb l'edat, però com és habitual, es van situar uns quants esglaons per sota les del col·lectiu masculí en cadascun dels grups.

El salari mitjà de les dones no va depassar la mitjana de ciutat en cap dels trams, excepte en el comprés entre els 45 i 49 anys, i la **bretxa de gènere** més elevada –obviant els de 65 i més anys- va correspondre als assalariats/es de 55 a 59 anys, on el sou mitjà de les dones va ser gairebé un 30% inferior al dels homes (uns 12.600 euros menys). Això s'explica perquè la representació de les dones en la categoria laboral superior –Llicenciats, enginyers i alta direcció- és més reduïda que la dels homes, especialment en les generacions de més edat. Les diferències salarials entre homes i dones van ser més moderada entre els joves i la major equiparació salarial es va donar al grup de 25 a 29 anys, on les barcelonines van percebre un salari mitjà inferior en un 9% al del seus companys.

III.4. Guanyos salarials per nacionalitat

Els treballadors de nacionalitat espanyola –més del 85% del total segons la MCVL- van percebre un salari mitjà un 4,4% superior a la mitjana, tant els homes –un 5,8% més- com les dones –un 3,4% més-. La resta de col·lectius va quedar per sota.

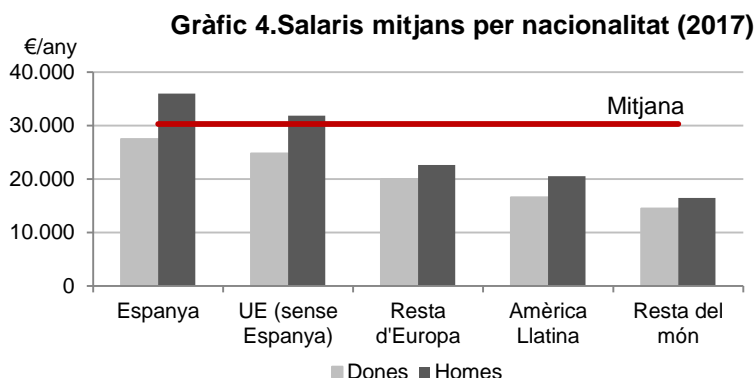

Taula 3. Salaris mitjans segons nacionalitat (€/any)

Any 2017	Total	Dones	Homes
Espanya	31.596	27.475	35.994
UE (sense Espanya)	28.553	24.761	31.835
Resta d'Europa	21.083	*20.005	*22.611
Amèrica Llatina	18.828	*16.589	*20.554
Resta del món	15.691	14.457	16.452
Total	30.263	26.579	34.017

(*) Nombre d'observacions inferior a 100

Els ciutadans de la resta de la UE van ser els següents en nivell retributiu i es van situar un 5,6% per sota del valor de ciutat, mentre que les tres agrupacions geogràfiques restants van quedar-hi força més allunyades. El salari del col·lectiu de la resta d'Europa va ser un 30% inferior a la mitjana i el de l'Amèrica Llatina un 37,8% més baix. El sou dels treballadors de la resta del món, el més allunyat de la mitjana, va ser un 48% inferior.

Pel que fa a **diferències salarials de gènere**, el sou de les barcelonines de nacionalitat espanyola va ser inferior al dels seus homòlegs en un 23,7%. La bretxa entre homes i dones va ser similar en el cas dels ciutadans de la resta de la UE (22,2%) i lleugerament inferior entre els d'Amèrica Llatina (19,3%). Les diferències salarials entre sexes més reduïdes van correspondre als ciutadans de la resta d'Europa i del món, amb un salari mitjà de les dones a l'entorn del 12% per sota del dels homes.

III.5. Guanyos salarials per nivell d'estudis

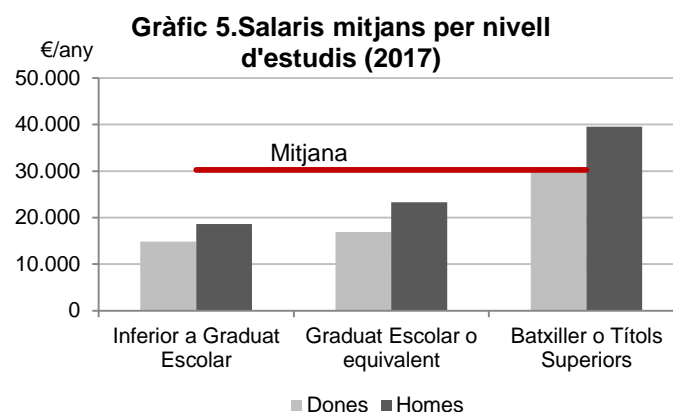
L'anàlisi del nivell educatiu es veu limitat pel fet que les dades, provinents del Padró Municipal, sovint presenten problemes d'actualització³. Addicionalment, la MCVL no permet disposar d'informació completament desagregada pels nivells educatius més alts. Amb aquestes limitacions, l'anàlisi s'ha realitzat considerant tres nivells formatius. El més elevat inclou des de batxiller i formació professional de segon grau o títols equivalents fins als títols superiors, màsters i doctorats, amb una representació del 72,5% del total, segons la MCVL.

³ La dada no és obligatòria, no consta en més d'un 2% dels casos, i la seva actualització es produeix només quan l'INE rep una nova dada del Ministeri d'Educació, o bé quan el propi interessat comunica un canvi a l'Ajuntament.

Taula 4. Salaris mitjans segons nivell d'estudis (€/any)

Any 2017	Total	Dones	Homes
Inferior a Graduat Escolar	16.977	14.865	18.625
Graduat Escolar o equivalent	20.471	16.899	23.276
Batxiller o Títols Superiors	34.308	29.702	39.528
Total	30.263	26.579	34.017

Els treballadors amb el nivell formatiu de batxiller o títols superiors van percebre el 2017 un salari mitjà un 13,4% superior al valor de ciutat, tant les dones –un 11,8% més que el sou mitjà del col·lectiu femení– com els homes –un 16,2% més–. La resta d'assalariats amb nivell formatiu més baix va percebre unes retribucions molt inferiors a la mitjana, un 32% per sota els que comptaven amb el títol de Graduat Escolar o equivalent –segons la MCVL, un 19% del total– i un 44% més baixes els que no tenien aquesta titulació (6,2% dels treballadors).

La **bretxa salarial de gènere** va ser molt elevada a tots els nivells educatius. Les dones amb un nivell d'estudis de Batxiller o títols equivalents o superiors van percebre unes remuneracions mitjanes inferiors en gairebé un 25% a les dels homes. Entre les persones amb un nivell d'estudis de Graduat Escolar o equivalent, les diferències salarials van a ser fins i tot més intenses (27,4%) ja que la representació del col·lectiu femení va ser relativament elevada en sectors com el *Comerç al detall*, caracteritzat per les baixes retribucions, mentre que en sentit invers, una part important del col·lectiu masculí es va concentrar a la *Indústria*, on els sous mitjans són superiors a la mitjana. La bretxa de gènere més reduïda va correspondre als assalariats amb un nivell d'estudis inferior al Graduat Escolar, on malgrat els baixos nivells salarials, la remuneració mitjana de les dones va ser un 20,2% inferior a la dels homes.

III.6. Guanyos salarials per categoria professional

Els 12 grups de categories professionals que identifica la MCVL s'agrupen en tres per simplificar l'anàlisi. Cal tenir present que només identifiquen la categoria professional reconeguda en la relació laboral del treballador i no es poden assimilar al seu nivell de formació.

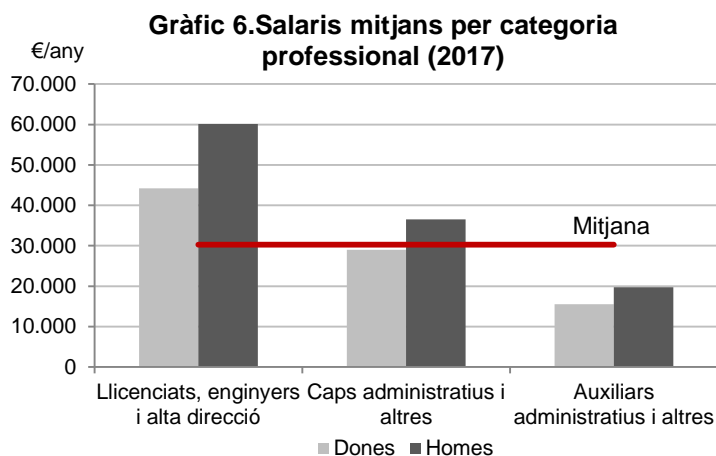
El grup de *Llicenciats, enginyers i alta direcció*, el menys nombrós dels tres, es va situar al capdamunt de la classificació salarial, amb un sou mitjà que va sobrepassar la mitjana un 74%. El grup de *Caps administratius i altres* (inclosos enginyers tècnics i oficials administratius) es va situar un 7,1% per sobre de la mitjana, mentre que la remuneració salarial més baixa va correspondre al d'*Auxiliars administratius, subalterns i altres* (41,8% per sota de la mitjana).

Les diferències salarials entre categories professional van ser similars en ambdós sexes. El salari mitjà del grup dels *Llicenciats, enginyers i alta direcció* va gairebé triplicar el dels *Auxiliars administratius i altres* en el col·lectiu femení i la diferència va ser encara més gran entre els homes.

Taula 5. Salaris mitjans segons categoria professional (€/any)

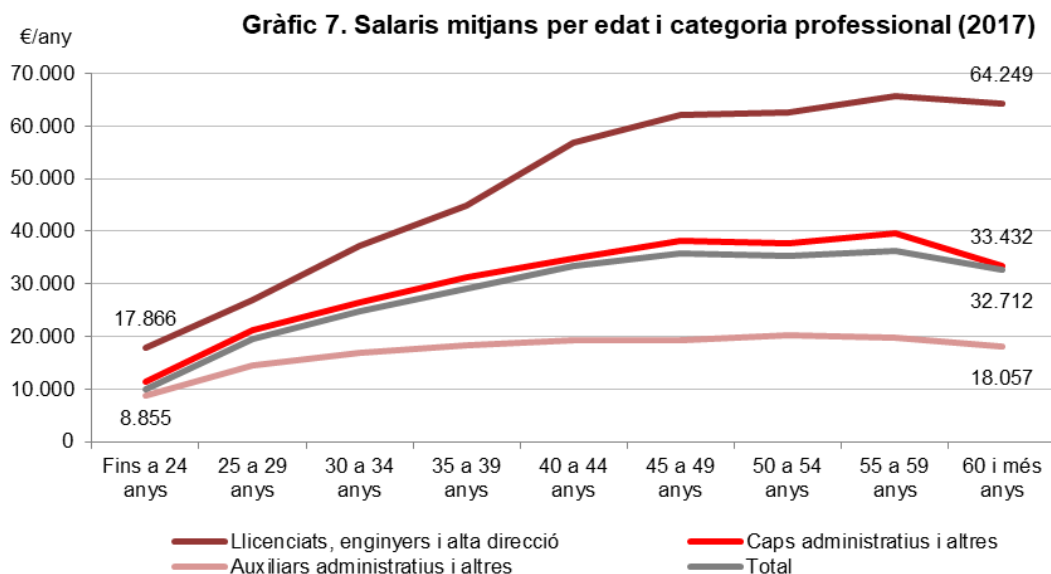
Any 2017	Total	Dones	Homes
Llicenciats, enginyers i alta direcció	52.644	44.212	60.131
Caps administratius i altres	32.398	29.007	36.540
Auxiliars administratius i altres	17.724	15.505	19.709
Total	30.263	26.579	34.017

El sou de les dones es va situar per sota el dels homes als tres grups professionals. La **bretxa salarial de gènere** va ser més elevada en el de *Llicenciats, enginyers i alta direcció* (26,5%) mentre que la diferència de sous en les categories inferiors es va situar a l'entorn del 21%, lleugerament per sota de la mitjana.

El creuament de la categoria professional amb l'edat dels treballadors mostra com en el cas dels *Auxiliars administratius*, el salari es dobla entre l'inici i la fi de la vida laboral, mentre que entre els *Llicenciats, enginyers i alta direcció* es multiplica per 3,6 vegades.

La diferent dinàmica que segueix cada grup professional fa que, òbviament, la **bretxa salarial entre categories** sigui més gran als grups de més edat: entre els assalariats de 60 i més anys el sou dels titulats va multiplicar per 3,6 vegades el de la categoria d'auxiliars, mentre que en el cas dels més joves, el salari dels llicenciats va doblar el dels auxiliars.

III.7. Guanys salarials per sector d'activitat

Les remuneracions salarials mostren una notable diversitat considerable en funció de la branca d'activitat. El sector d'*Activitats Financeres i Assegurances*, com és habitual, es va situar a l'extrem més alt de les remuneracions, un 73% per sobre de la mitjana, més que triplicant el que van percebre els treballadors del sector de l'*Hostaleria*, a l'extrem inferior, amb un sou mitjà situat un 45% per sota el valor del conjunt de l'economia.

Malgrat la pèrdua de pes relatiu al llarg dels darrers anys, la Indústria va tornar a ser el 2017 la segona branca d'activitat amb nivells retributius més alts, amb un salari mitjà que va depassar la mitjana en gairebé un 30%. Altres sectors com els de Comerç a l'engròs, Informació i Comunicacions i Sanitat també es van situar més d'un 20% per sobre de la mitjana. A la banda baixa, juntament amb l'Hostaleria, els salaris van quedar per sota de la mitjana a vuit agrupacions sectorials més, quatre de les quals van quedar, com a mínim, un 30% per sota: es tracta de Serveis socials, Comerç al detall, Activitats artístiques, de lleure i serveis a les persones, i Activitats administratives i auxiliars, totes elles branques de baix nivell salarial i altament feminitzades, i amb un pes notable en l'estructura productiva de Barcelona, equivalent a més de la quarta part del total.

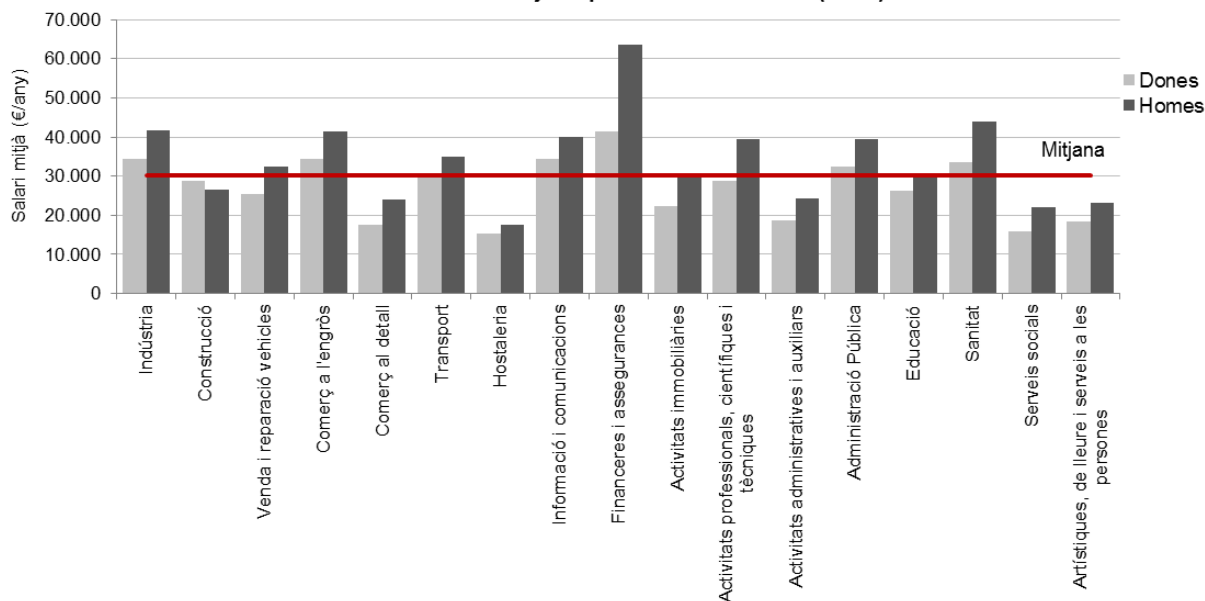
Taula 6. Salaris mitjans segons sector d'activitat (€/any)

Any 2017	Total	Dones	Homes
01. Indústria	39.320	34.496	41.777
02. Construcció	26.893	28.666	26.450
03. Venda i reparació vehicles	31.225	*25.351	32.564
04. Comerç a l'engròs	38.318	34.388	41.324
05. Comerç al detall	20.196	17.678	24.026
06. Transport	33.748	30.782	34.925
07. Hostaleria	16.708	15.417	17.587
08. Informació i comunicacions	38.090	34.351	40.109
09. Financeres i assegurances	52.344	41.519	63.495
10. Activitats immobiliàries	25.099	22.266	*30.104
11. Activitats professionals, científiques i tècniques	33.606	28.685	39.346
12. Activitats administratives i auxiliars	21.250	18.594	24.171
13. Administració Pública	35.222	32.437	39.446
14. Educació	27.362	26.150	29.529
15. Sanitat	36.409	33.447	43.891
16. Serveis socials	17.642	15.921	22.053
17. Artístiques, de lleure i serveis a les persones	20.460	18.321	23.067
Total	30.263	26.579	34.017

(*) Nombre d'observacions inferior a 100

La **bretxa salarial de gènere** més pronunciada es va donar al sector amb els salaris més alts, el d'*Activitats Financeres i Assegurances* (34,6%), per la més elevada proporció d'homes a la categoria professional de *Llicenciats, enginyers i alta direcció* –on els sous mitjans van depassar els 92.000 euros- i de dones en tasques administratives i auxiliars.

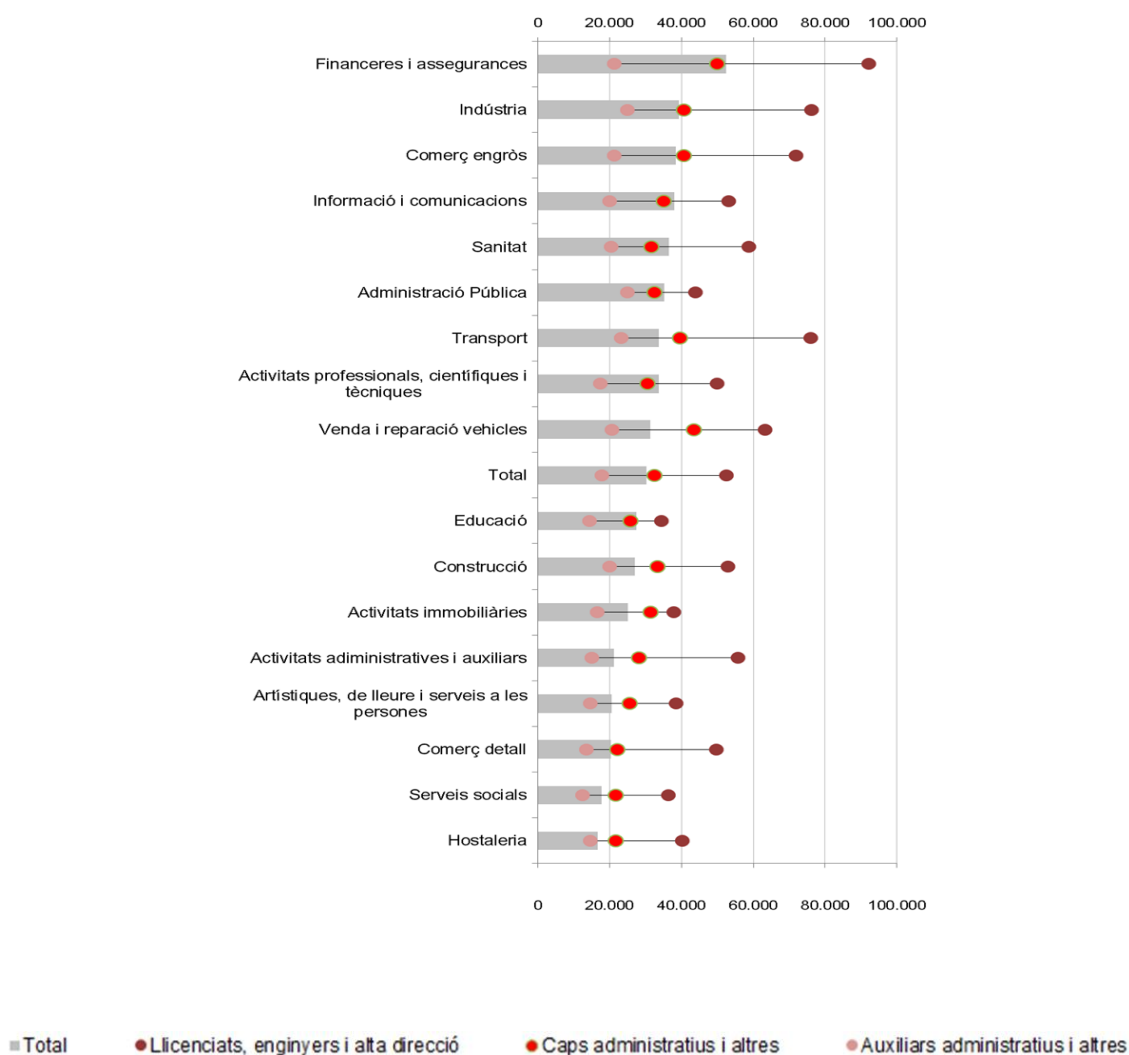
Gràfic 8. Salaris mitjans per sector d'activitat (2017)

A l'altre extrem, la major equiparació salarial es va donar al sector de la Construcció, un sector altament masculinitzat, on el salari de les dones –concentrades majoritàriament a les categories professionals intermèdies- va superar el dels homes en un 8,4%, coincidint amb la recuperació de l'activitat i la major incorporació del col·lectiu masculí als grups professionals inferiors, de retribucions més baixes.

Addicionalment, el sector *d'Activitats Financeres i Assegurances* va registrar la major **diferència salarial entre categories professionals**: el sou mitjà dels llicenciats en aquesta branca d'activitat va ser fins a 4,4 vegades més alt que el dels auxiliars. Per contra, l'*Administració Pública* va presentar, com en d'altres ocasions, la major equiparació de sous entre grups professionals, amb un salari dels *Llicenciats, enginyers i alta direcció* que va multiplicar per 1,8 vegades el dels *Auxiliars administratius*. De forma similar a d'altres anys, els sous dels llicenciats en aquest sector es van situar un 16,5% per sota de la retribució mitjana en aquesta categoria professional, mentre que els auxiliars van estar relativament més ben remunerats que a d'altres sectors, superant la mitjana en més del 40%.

Gràfic 9. Salaris mitjans per sector d'activitat i categoria professional (2017)

III.8. Guanyos salarials per tipus de contracte

La recuperació de l'activitat laboral després de la darrera crisi econòmica s'ha caracteritzat pel predomini de la temporalitat i de les modalitats més precàries en la nova contractació, generant una forta dualitat al mercat de treball. L'any 2017, **els assalariats amb contracte indefinit van cobrar de mitjana un 66% més que els que tenien un contracte temporal**. El col·lectiu masculí amb contracte indefinit va percebre un salari mitjà un 86% superior al dels que tenien un contracte temporal, mentre que en el cas de les dones, la diferència salarial mitjana entre ambdues modalitats va ser més reduïda (44%).

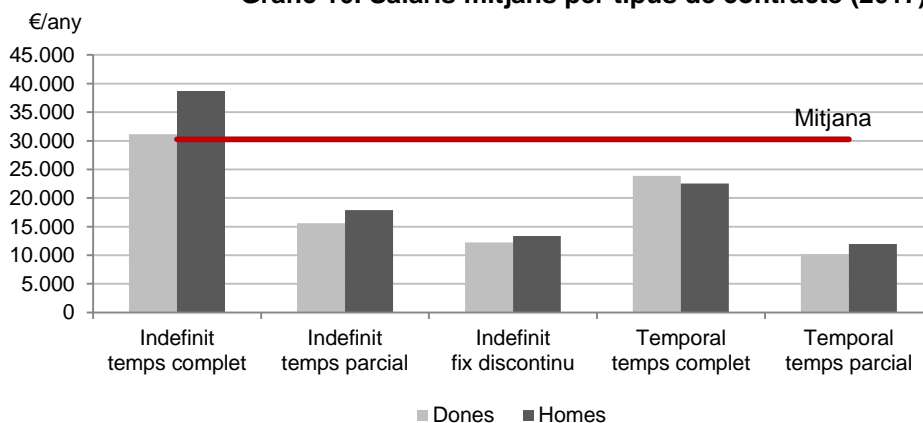
Taula 7. Salaris mitjans segons tipus de contracte (€/any)

Any 2017	Total	Dones	Homes
Contracte indefinit	31.826	27.354	36.159
Contracte temporal	19.194	18.995	19.427
Altres situacions (1)	38.897	36.664	42.104
Total	30.263	26.579	34.017

(1) Funcionaris afiliats a la Seguretat social i d'altres, que no estan obligats a informar de la seva situació contractual

Els salaris en la contractació indefinida –segons la MCVL, gairebé quatre de cada cinc contractes existents- van ser un 5,2% superiors a la mitjana de ciutat, mentre que en els contractes temporals –un 15,5% del total a la MCVL, amb predomini del col·lectiu de fins a 39 anys- els sous mitjans van quedar un 36,6% per sota d'aquest valor. Els salaris de col·lectius com els funcionaris, inclosos a '*Altres situacions contractuals*', van superar la mitjana en un 28,5%. A banda d'aquestes situacions minoritàries (5,6% segons la MCVL), només els assalariats amb contractes indefinits a temps complet van percebre remuneracions superiors a la mitjana, mentre que la modalitat amb els sous més baixos va ser la dels treballadors amb contractes temporals a temps parcial, un 64% per sota de la mitjana.

Gràfic 10. Salaris mitjans per tipus de contracte (2017)

Les retribucions de les dones van ser molt inferiors a les dels homes en la contractació indefinida, situant-se de mitjana un 24,4% per sota. Tanmateix, en algunes tipologies caracteritzades per les baixes remuneracions on la presència de les dones és majoritària, com en els contractes indefinits a temps parcial i fixos discontinus –on les dones representen dos terços del total de treballadors- la **bretxa salarial** va ser inferior.

La quasi equiparació salarial entre homes i dones que s'observa a la contractació temporal, on la bretxa de gènere va ser de només el 2,2% de mitjana, s'explica pel fet que a la modalitat de més pes, la dels contractes temporals a temps complert (més de 6 de cada 10 contractes temporals) les retribucions mitjanes de les dones van superar en un 6% a les dels homes, entre d'altres motius per la presència majoritària del col·lectiu femení en sectors com la *Sanitat* i *Administració Pública*, on es paguen els salaris més alts d'aquesta modalitat de contractació temporal.

En termes de **salari brut per dia**⁴, calculat per jornada equivalent a partir del coeficient de parcialitat de cada contracte, les diferències relatives en els nivells retributius dels diferents tipus de contracte són molt més reduïdes, si es comparen amb als resultats en termes de guanys anuals.

El salari/dia en contractes indefinits (97,3 €/dia) va situar-se un 4,7% per sobre del corresponent als contractes temporals (93 €/dia) que a la vegada, va ser un 5,3% inferior al valor de la mitjana (98,2 €/dia).

Taula 8. Salaris mitjans segons tipus de contracte (€/dia)

Any 2017	Total	Dones	Homes
Contracte indefinit	97,32	85,95	107,80
Contracte temporal	92,97	93,76	92,05
Altres situacions (1)	118,80	110,81	130,72
Total	98,22	88,61	107,54

(1) Funcionaris afiliats a la Seguretat social i altres, que no estan obligats a informar de la seva situació contractual

El salari/dia de les dones va ser un 17,6% inferior al dels homes, i la diferència en la contractació indefinida va arribar al 20,3%. Als contractes temporals en canvi, el salari/dia de les dones va ser lleugerament superior al dels homes (1,9%) el que obeeix, com hem vist, a la major presència relativa del col·lectiu femení als sectors on aquesta modalitat de contractació està més ben retribuïda, i en sentit invers, per la sobre representació del col·lectiu masculí en sectors com la construcció, caracteritzats per les baixes remuneracions, especialment en aquesta tipologia contractual.

⁴ A diferència del salari brut anual, que integra totes les remuneracions salarials percebudes pel treballador per compte d'altri al llarg de l'exercici, el salari per dia es calcula només a partir del salari del contracte principal.

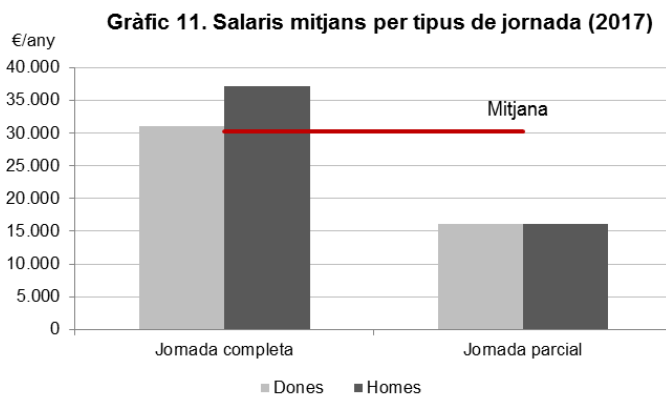
III.9. Guanyos salarials per tipus de jornada

El relativament elevat pes de la població ocupada a temps parcial és, a més de l'alt grau de temporalitat en la nova contractació, una altra figura que ha caracteritzat el mercat de treball d'ençà de la recuperació de la conjuntura. Es tracta d'un tipus de jornada que permet minimitzar costos als ocupadors per ser més barata i flexible i a la que els treballadors s'acullen no sempre de forma voluntària. **Les retribucions mitjanes dels assalariats amb jornada completa van més que duplicar les dels treballadors amb jornada parcial**, especialment en el cas dels homes, on el salari a jornada completa va ser 2,3 vegades més alt.

Taula 9. Salaris mitjans segons tipus de jornada (€/any)

Any 2017	Total	Dones	Homes
Jornada completa	34.303	30.993	37.084
Jornada parcial	16.134	16.102	16.200
Total	30.263	26.579	34.017

Les assalariades en jornada completa van percebre unes retribucions mitjanes inferiors en un 16,4% a les dels seus homòlegs, mentre que la **bretxa salarial de gènere** en jornades parcials va ser pràcticament inexistent (0,6%). Aquesta aparent equiparació salarial en la jornada parcial s'explica per la sobre representació del col·lectiu femení: segons la MCVL, la població resident ocupada a temps parcial va representar el 22% del total d'assalariats, i el percentatge es va enfilir a gairebé el 30% en el cas de les dones, mentre que entre els homes va quedar per sota del 15%. Addicionalment, dos de cada tres llocs de treball en aquest tipus de jornada van ser ocupats per dones (67,3%).

Segons l'explotació de la MCVL relativa al percentatge de dedicació en jornada parcial, la mitjana del coeficient de parcialitat el 2017 va ser del 57,4% i com és habitual, va ser més elevada en el cas de les dones (59,4%) que dels homes (52,3%). L'anàlisi en termes de **salari brut per dia** calculat per jornada equivalent a partir d'aquest coeficient mostra que treballadors en jornada completa van percebre de mitjana un sou diari (101,5 €/dia), gairebé un 30% superior al dels assalariats amb jornada parcial. El diferencial va ser del

20,8% en el cas de les dones i del 31% pels homes. La retribució mitjana amb dedicació parcial (78,2 €/dia) es va situar un 20,4% per sota de la mitjana (98,2 €/dia).

Taula 10. Salaris mitjans segons tipus de jornada (€/dia)

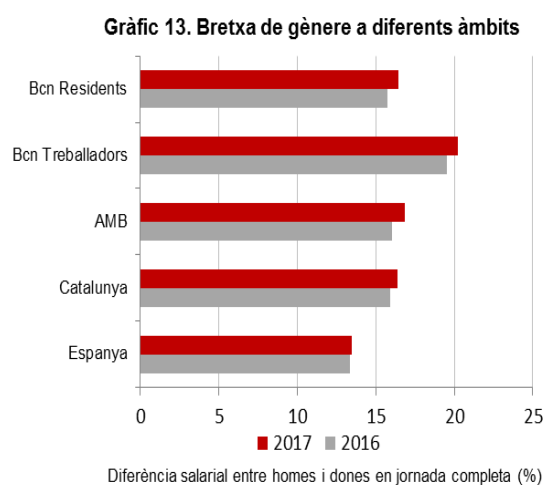
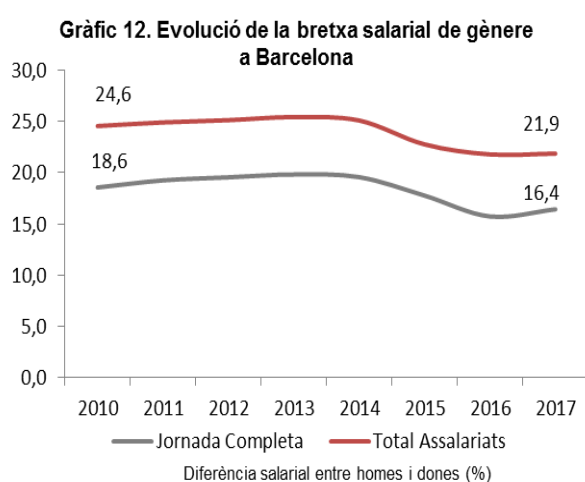
Any 2017	Total	Dones	Homes
Jornada completa	101,46	91,80	109,57
Jornada parcial	78,16	75,97	83,61
Total	98,22	88,61	107,54

La bretxa salarial de gènere en jornada completa en termes de salari dia (16,2%) va ser de magnitud gairebé idèntica a la que resulta de l'anàlisi en termes de guanys anuals, mentre que en el cas de la jornada parcial, el salari/dia de les dones (76 €/dia) va ser un 9,1% inferior al dels homes (83,6 €/dia). Per tant, no és que no hi hagi diferències retributives en aquest tipus de jornada, com es podria deduir de l'anàlisi en termes de guanys anuals, sinó que les dones van treballar amb dedicació parcial un major nombre de dies a l'any (193 dies de mitjana, front a 159 dies els homes) per assolir un salari anual similar al dels seus homòlegs.

IV. LES DIFERÈNCIES SALARIALS ENTRE HOMES I DONES

La situació de les dones al mercat de treball no presenta encara el nivell d'equiparació amb els homes que seria desitjable, amb taxes inferiors tant d'activitat (64,3% els homes i 57% les dones) com d'ocupació (58,5% els homes i 50,6% les dones) i taxes d'atur superiors (9,1% els homes i 11,3% les dones). Per altra banda, segons l'EPA, un 10,7% dels homes ocupats treballen en jornada parcial, front al 18,8% de les dones⁵.

La **bretxa salarial**, un altre dels indicadors que mesuren la desigualtat entre homes i dones, sovint es presenta entre persones que tenen la mateixa formació i fan el mateix tipus de feina.

El salari mitjà de les barcelonines l'any 2017 va ser un 21,9% inferior al dels homes, que van percebre de mitjana uns 7.400 euros anuals més. La bretxa salarial⁶ es va mantenir pràcticament estable en relació amb l'any anterior (21,8%) i ha tendit a escurçar-se en relació amb la primera meitat d'aquesta dècada –entre 2010 i 2014 es va situar a l'entorn del 25%- pel fet que des de llavors, el salari dels homes ha patit una major pèrdua de poder adquisitiu.

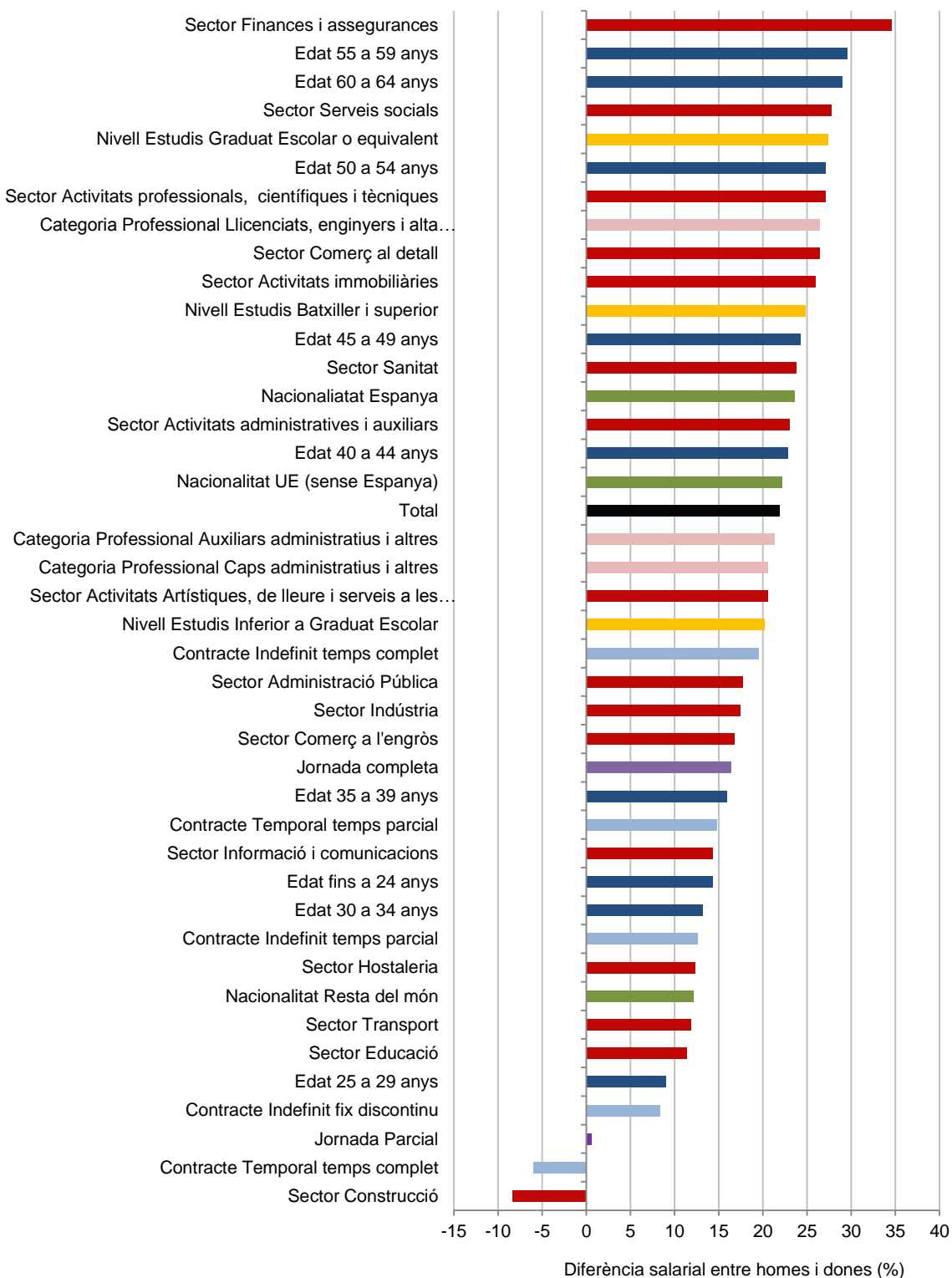
Les diferències salarials per sexe van ser considerables i generalitzades a tots els àmbits. La bretxa salarial dels residents a Barcelona el 2017 va ser més reduïda que la del conjunt dels assalariats –visquessin o no a la ciutat- (26,2%), la dels residents a l'AMB (23,7%), la de Catalunya (24,5%) i la d'Espanya (23,9%).

Si l'anàlisi es restringeix als treballadors a **jornada completa** –gairebé 4 de cada 5 assalariats segons la MCVL- **la bretxa dels residents a Barcelona es va situar en el 16,4%** el 2017, igual que a Catalunya i de forma similar a l'AMB (16,9%) i també va ser més reduïda que la dels ocupats a Barcelona –hi visquessin o no- (20,2%), però més elevada que la d'Espanya (13,5%).

⁵ Font: Encuesta de Población Activa. INE. Dades del 4rt. Trimestre de 2018

⁶ Les bretxes salarials incloses al gràfic 14, calculades a partir dels guanys bruts anuals, corresponen als trams d'edat, nivell d'estudis, nacionalitat, sector d'activitat, grup professional, tipus de contracte i tipus de jornada dels assalariats residents a Barcelona amb valors mostrals significatius el 2017

Gràfic 14. Bretxa salarial

La bretxa de gènere dels assalariats a jornada completa va ser inferior a la del total d'assalariats en part pel fet que aquest tipus de jornada, la més habitual –tres de cada quatre treballadors segons la MCVL-, caracteritzada per sous més alts, està sobre representada en el cas del col·lectiu masculí. És el contrari del que succeeix en el cas de la jornada parcial -caracteritzada per salaris molt baixos- amb un major pes relatiu del segment de població femenina. La combinació d'aquests factors fa que la diferència salarial mitjana entre homes i dones s'eixampli al considerar el total d'assalariats, en relació amb la bretxa que en resulta si ens centrem en la jornada completa.

En termes de guanys salarials per dia, la bretxa salarial de gènere va ser del 17,6% a Barcelona el 2017. A la Unió Europea, l'any anterior, la bretxa calculada a partir dels guanys bruts per hora estava situada en 16,2%, lleugerament per sobre de la d'Espanya (15,1%).

Com es veu al gràfic 14, la **bretxa salarial** (calculada a partir dels guanys bruts anuals) es va donar **en tots els trams d'edat, nacionalitats, nivells educatius i grups professionals, i a gairebé tots els sectors econòmics**. Les diferències més elevades es van donar, en general, entre els treballadors/es de més edat, categories professionals més elevades i sectors ben pagats, com el de *Finances i Assegurances*, on els salaris anuals mitjans de les dones van ser un 35% inferiors als dels homes. Al de *Serveis Socials* en canvi, –un sector molt feminitzat i de baixes remuneracions mitjanes- la bretxa de gènere obeeix a la majoritària presència masculina en les categories superiors –ben remunerades-, a diferència de les dones, concentrades en la categoria professional inferior.

Les dones amb edats compreses entre els 55 i 64 anys van percebre unes remuneracions anuals mitjanes situades gairebé un 30% per sota les dels homes i a la categoria professional de *Llicenciats, enginyers i alta direcció*, el sou anual mitjà del col·lectiu femení va quedar un 26,5% per sota el del col·lectiu masculí.

Com és habitual, les bretxes salarials més baixes es van donar entre la gent jove, especialment al grup d'edat de 25 a 29 anys, als contractes amb salaris baixos com els de jornada parcial i alguna modalitat de contractació indefinida com la dels treballadors fixos discontinus i, en general, en els contractes temporals, on la diferència salarial entre homes i dones va ser només del 2,2%. De fet, la modalitat de contractes temporals a temps complet -la que predomina dins de la contractació temporal- va registrar unes retribucions mitjanes de les dones –concentrades majoritàriament en sectors com *l'Administració Pública i la Sanitat*- superiors en un 6% a les dels homes.

La superior presència relativa d'un o altre sexe té, doncs, una relació directa amb les bretxes salarials en algunes modalitats contractuals i també en la jornada parcial, amb una representació majoritària del col·lectiu femení. Com hem vist anteriorment, l'aparent equiparació salarial entre homes i dones en aquest tipus de jornada en termes de guanys anuals no és tal en termes de salari/dia, ja que la remuneració de les dones és inferior a la dels seus homòlegs en un 9,1%.

La *Construcció* va ser l'única branca de l'economia on el salari mitjà de les dones va ser globalment superior al dels homes (8,4%). En aquest cas, es tracta d'un dels sectors més masculinitzats –el 80% del total d'assalariats són homes-, i la seva presència arriba a prop del 90% en la categoria professional de retribucions més baixes, que és la predominant -la que aplega a més del 60% dels seus treballadors- mentre que les dones es van concentrar majoritàriament a les categories professionals intermèdies.

V. SALARIS I CAPACITAT ADQUISITIVA 2010-2017

La Taula 11 mostra els salaris mitjans a Barcelona corresponents a 2017 tant en termes nominals com reals (en euros constants de 2010) per poder analitzar l'evolució de la seva capacitat adquisitiva durant els darrers anys.

Taula 11. Evolució dels salaris mitjans per àmbits (2010-2017)

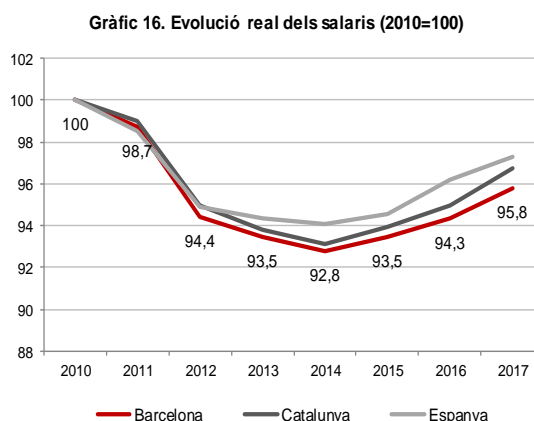
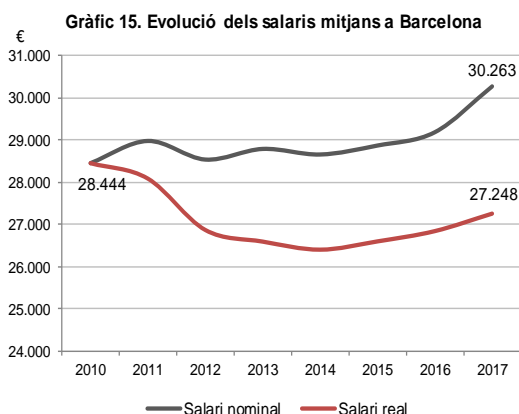
	2010	2017(n)	2017 (r)	% (n)	% (r)
Barcelona	28.444	30.263	27.248	6,4	-4,2
Catalunya	24.830	26.526	24.014	6,8	-3,3
Espanya	23.162	24.416	22.529	5,4	-2,7

n: nominal, r: real

Els salaris mitjans dels residents a Barcelona van experimentar el 2017 un notable repunt alcista del 3,7% en termes nominals, anotant per tercer any consecutiu un avanç positiu, més intens que els del bienni 2015-2016 (gràfic 15). Al conjunt del període 2010-2017, l'augment nominal dels salaris va ser similar a Barcelona (+6,4%) i a Catalunya (+6,8%) i lleugerament superior al de la mitjana espanyola (+5,4%).

Després de la pèrdua de capacitat adquisitiva que van patir els assalariats des de 2010 fins a 2014 tant a la capital com a la resta de Catalunya i Espanya (gràfic16), els salaris mitjans van anar evolucionant a l'alça des de llavors, coincidint amb la recuperació de l'activitat econòmica.

Tanmateix, i malgrat l'acceleració del ritme de creixement dels salaris l'any 2017, el cert és que, **en termes reals** –tenint en compte la inflació–, els assalariats han perdut capacitat adquisitiva a tots els àmbits en relació amb l'any 2010, i **la devaluació salarial a Barcelona⁷ (-4,2%) ha estat superior a la de Catalunya (-3,3%) i Espanya (-2,7%)**.

Per altra banda, **la capacitat adquisitiva dels homes al llarg del període 2010-2017 s'ha reduït (-5,6%) en major mesura que la de les dones (-2,3%)**. Si bé la sortida de la crisi ha afavorit en major mesura al col·lectiu masculí en termes de reducció d'atur, la major incorporació al mercat de treball ha tingut com a contrapartida salaris més baixos,

⁷ Es deflacta amb l'IPC de cada territori. En el cas de Barcelona s'aplica l'IPC de la província.

dins un nou marc d'ocupació derivat de reformes laborals regressives com les de 2012, que ha suposat unes condicions laborals més precàries.

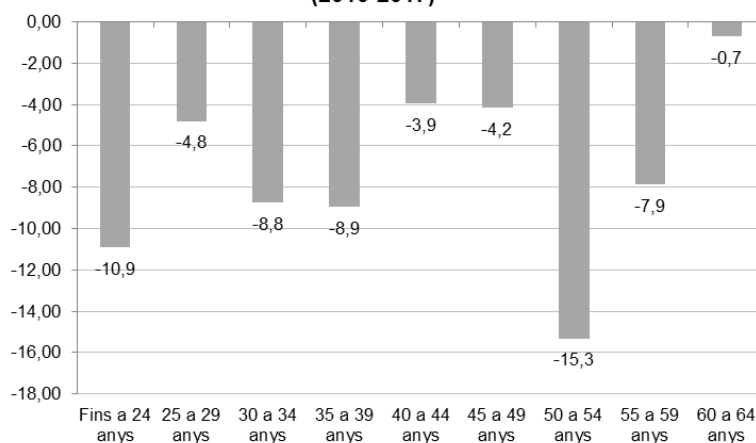
Taula 12. Evolució dels salaris mitjans a Barcelona per sexe (2010-2017)

	2010	2017(n)	2017 (r)	% (n)	% (r)
Dones	24.486	26.579	23.931	8,5	-2,3
Homes	32.454	34.017	30.628	4,8	-5,6

n: nominal, r: real

Bona part del repunt salarial de 2017 obeeix a l'augment experimentat per les remuneracions dels joves. La franja d'edat de 25 a 29 anys va registrar un avanç del 9,4% nominal, i els salaris de l'estrat de fins a 24 anys van repuntar gairebé un 18%. Aquest augment convé no obstant relativitzar-lo, ja que les remuneracions mitjanes tot just van depassar els 10.000 euros anuals i en relació amb 2010 van perdre un 10,9% el seu poder adquisitiu. Amb tot, al llarg d'aquests darrers anys, **l'impacte més negatiu de la devaluació salarial** –que en major o menor mesura va afectar a tots els grups d'edat- **va correspondre a un dels estrats de població assalariada més experimentada, el de 50 a 54 anys**, amb una pèrdua de poder adquisitiu del 15,3%. Aquest col·lectiu, juntament amb la resta de majors de 50 anys, concentraven a finals de 2017 més del 40% de l'atur registrat i bona part de l'atur estructural, amb greus dificultats de reinserció al mercat laboral.

Gràfic 17. Variació real dels salaris per edats (%) (2010-2017)

Pel que fa a la variació dels salaris segons la nacionalitat dels assalariats, els sous dels de nacionalitat espanyola van registrar el 2017 un avanç del 3,3% nominal, més moderat que el dels estrangers. Al llarg del període 2010-2017, la devaluació salarial que han patit els treballadors espanyols, de l'ordre del 6%, contrasta amb l'increment en termes reals que experimenta el sou de la major part d'assalariats estrangers. Amb uns salaris mitjans un

26,6% per sota del valor de ciutat, el pes d'aquests dins el règim general de la seguretat social s'ha anat incrementant –especialment a sectors com la construcció– fins a representar un 11,4% del total a la demarcació de Barcelona el desembre de 2017.

L'anàlisi de l'evolució de les remuneracions anuals mitjanes en funció del tipus de contracte i de jornada posa de manifest el **fort repunt a l'alça que registren l'any 2017 les modalitats caracteritzades pels sous baixos**. El salari mitjà dels contractes temporals presenta un avanç del 6,4% en termes nominals, que duplica el dels contractes indefinits, mentre que el de jornada parcial (+6,1%) gairebé triplica l'augment salarial en la jornada completa.

El major ritme de creixement dels salaris anuals en les tipologies contractuals menys remunerades que s'observa ja a partir de 2015 ha fet que, al conjunt del període 2010-2017, aquestes vegin augmentar moderadament el seu poder adquisitiu –un 2,6% els contractes temporals i un 1,4% la jornada parcial– escurçant lleugerament les diferències amb les modalitats més ben remunerades, que han patit una devaluació salarial a l'entorn de la mitjana (4,9% en la contractació indefinida i 3,9% en la jornada completa).

Taula 13. Evolució dels salaris mitjans a Barcelona per tipus de contracte i jornada

	2010	2017(n)	2017 (r)	% (n)	% (r)
Contracte Indefinit	30.148	31.826	28.656	5,6	-4,9
Contracte Temporal	16.849	19.194	17.283	13,9	2,6
Altres situacions (1)	40.546	38.897	35.023	-4,1	-13,6
Jornada Completa	32.134	34.303	30.886	6,7	-3,9
Jornada Parcial	14.323	16.134	14.527	12,6	1,4

(1) Funcionaris afiliats a la Seguretat Social i d'altres no obligats a informar de la situació contractual.

n: nominal, r: real

Ara bé, l'anàlisi en termes de guanys salarials per dia (taula 14), posa de manifest una pèrdua de capacitat adquisitiva entre 2010 i 2017 més elevada en la jornada parcial (-9,4%) que en la jornada completa. Es podria concloure doncs que el lleuger augment de poder adquisitiu dels treballadors a temps parcial en termes anuals va ser degut a que van treballar més dies a l'any (van augmentar la seva intensitat laboral) i no a millores retributives.

Taula 14. Evolució dels salaris mitjans (€/dia) per tipus de jornada (2010- 2017)

	2010	2017(n)	2017 (r)	% (n)	% (r)
Jornada completa	94	101	91	8,2	-2,6
Jornada parcial	78	78	70	0,6	-9,4
Total	92	98	88	6,8	-3,9

n: nominal, r: real

VI. DISTRIBUCIÓ, DISPERSIÓ I DESIGUALTAT SALARIAL A BARCELONA

VI.1. Distribució salarial

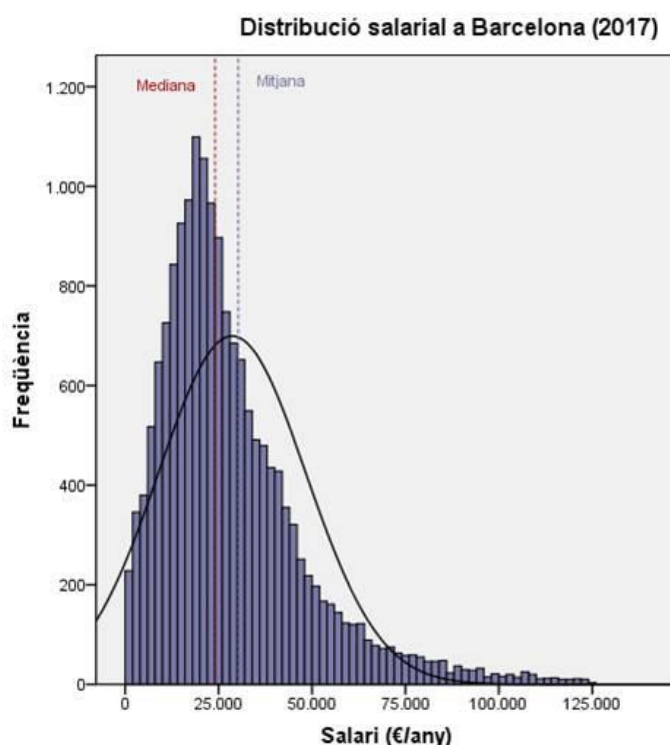
Amb dades de la MVCL de 2017, en aquesta secció es completa la visió sobre l'estructura salarial dels residents a la ciutat, determinant la forma de la distribució d'aquests salaris, la concentració i la desigualtat salarial i la seva evolució recent a Barcelona.

Taula 15. Salaris a Barcelona (€/any)

		Total		Variació (%) 2010-2017	
		2010	2017	nominal	real
Mitjana					
	Dones	24.486	26.579	8,5	-2,3
	Homes	32.454	34.017	4,8	-5,6
	Total	28.444	30.263	6,4	-4,2
Mediana					
	Dones	20.319	22.162	9,1	-1,8
	Homes	25.059	26.191	4,5	-5,9
	Total	22.640	24.043	6,2	-4,4

La Taula 15 mostra pels anys 2010 i 2017 les mesures bàsiques de les distribucions salarials de Barcelona (mitjana i mediana), i la seva evolució nominal i real. Com és habitual, la mediana és inferior a la mitjana, i totes dues variables presenten una evolució alcista en termes nominals però negativa en termes reals, que reflecteix la pèrdua de valor adquisitiu dels salaris en els darrers anys, com s'ha vist a l'apartat anterior.

Gràfic 18

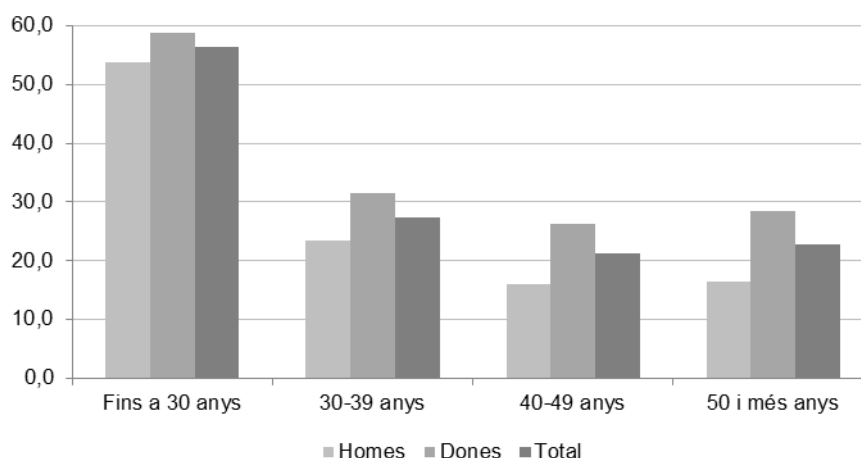

Tant la mitjana com la mediana dels salaris de les dones eren i continuen sent inferiors als dels homes. Però el diferencial s'ha escurçat en aquests darrers anys, pel fet que els salaris dels homes han perdut més capacitat adquisitiva que els de les dones, reduint-se, per tant, la bretxa salarial des del 24,6% de 2010 fins al 21,9% el 2017. En termes de mediana, el diferencial entre homes i dones també s'ha reduït i ho ha fet en major mesura.

La **distribució dels salaris** dels residents a Barcelona adopta la forma tradicionals de les distribucions de renda, amb una forta asimetria a la dreta. Com es veu a l'histograma de freqüències, hi ha una gran concentració d'observacions al voltant de la mediana (ratlla vermella) i **més del 60% del total es situen per sota del salari mitjà** (ratlla gris), que es troba entre els percentils 60 i 70. En canvi, hi ha una notable dispersió per sobre de la mitjana (pocs casos amb valors molt elevats), formant una llarga cua a la dreta⁸.

Com s'ha vist ja en apartats anteriors, el salari mitjà dels assalariats de fins a 39 anys se situa, amb dades de 2017, un 22% per sota de la mitjana de la ciutat, mentre que el dels assalariats de quaranta anys o més és un 15,5% superior. La distribució dels salaris dels residents de Barcelona per grans franges d'edats permet aprofundir en aquestes diferències intergeneracionals, especialment al segmentar amb la frontera del **mileurisme**⁹.

**Gràfic 19. Assalariats que com a màxim són mileuristes
(%) Barcelona 2017**

L'explotació de les dades de la MCVL de 2017 mostra que un 28,3% del total d'assalariats residents a Barcelona va rebre com a màxim uns ingressos salarials de mileurista; un percentatge que s'enfila al 56,4% entre els assalariats menors de 30 anys. Tot i que es tracta d'uns percentatges molt elevats, alhora són inferiors als d'un any enrere, degut al repunt experimentat per les remuneracions mitjanes el 2017, que ha estat especialment intens entre els més joves.

⁸ Per optimitzar la visualització de les dades, l'histograma del gràfic, 18 conté la informació de la distribució dels salaris fins el percentil 99. Cal tenir present que les dades procedeixen d'una mostra aleatòria (4%) del total d'observacions reals (corresponents als salaris pagats), raó per la qual poden tenir una variabilitat més gran que les dades salarials procedents d'enquestes elaborades a partir de dissenys mostrals amb estrats representatius.

⁹ Són mileuristes les persones que ingressen al voltant de mil euros nets al mes. Per l'any 2017, els càlculs s'han fet prenent com a frontera els 16.650 euros bruts.

La proporció de dones que com a màxim són mileuristes va ser, un any més, superior a la dels homes a totes les franges d'edat considerades. Un desequilibri que amb l'edat es va aguditzant i que obeeix a la persistència de models culturals que comporten que les dones treballin menys hores remunerades i que els costi molt escalar a llocs de responsabilitat.

Els salaris alts, normalment associats a una major qualificació, experiència i antiguitat, en el lloc de treball, hi estan més presents quan més elevada és l'edat del treballador. Tanmateix, la reducció relativa de mileuristes que es registra a mesura que augmenta l'edat s'interromp en la franja superior: entre els treballadors i les treballadores de més de 50 anys, la proporció de mileuristes sobre el total d'assalariats repunta lleugerament entre els homes i més intensament entre les dones. Un fet relacionat amb les dificultats de trobar feina ben remunerada dels aturats de més de cinquanta anys, en especial si han estat aturats de llarga durada.

VI.2. Dispersió i Desigualtat salarial a Barcelona

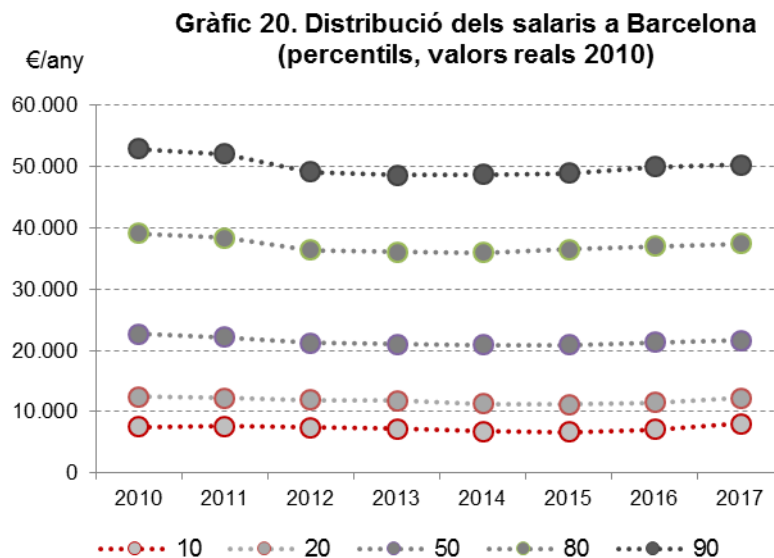
Per a mesurar el grau d'igualtat –equidistribució– en el repartiment dels valors de variables econòmiques com la renda, la riquesa, o els salaris entre els components d'una població, les ràtios entre percentils, que analitzem en aquest apartat, són uns dels indicadors més utilitzats. Els **percentils** són mesures de posició no centrals que divideixen la distribució en parts iguals, creant intervals que contenen el mateix nombre de valors.

A la taula següent es mostren els decils de les distribucions salarials de 2010 i 2017 i l'evolució del període en termes nominals i deflactats. Com es pot veure, resulta molt significatiu que siguin les franges salarials més baixes les que registren les alces més intenses en termes nominals al conjunt del període, i encara més que sigui el percentil 10 l'únic que experimenta un increment acumulat en termes reals, situant-se un 6,5% per sobre del nivell que tenia en 2010. Malgrat tot, en termes absoluts tot just depassa els 8.900 €/any.

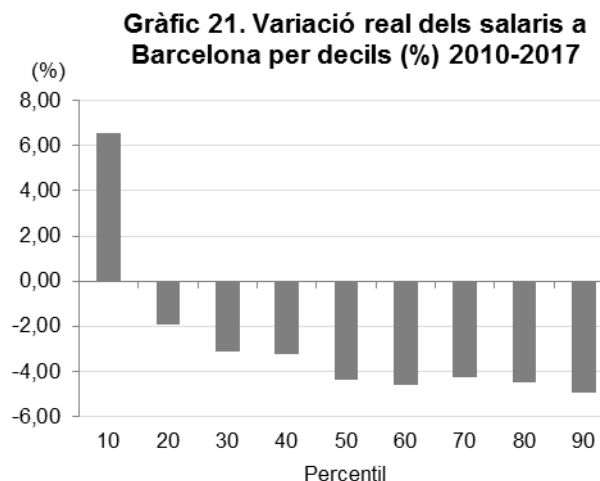
Taula 16. Percentils (P) dels salaris

		Valors nominals (€/any)		Variació (%) 2010-2017	
		2010	2017	nominal	real
P	10	7.529	8.909	18,3	6,5
P	20	12.473	13.589	9,0	-1,9
P	30	16.092	17.309	7,6	-3,2
P	40	19.149	20.578	7,5	-3,2
Mediana o P	50	22.640	24.043	6,2	-4,4
P	60	26.789	28.382	5,9	-4,6
P	70	31.973	33.990	6,3	-4,3
P	80	39.147	41.530	6,1	-4,5
P	90	52.912	55.870	5,6	-4,9

El gràfic 20 permet analitzar l'evolució anual dels cinc principals percentils (10, 20, 80, 90, més la mediana o percentil 50) deflactats durant tot el període. Si bé fins l'any 2016 es van mantenir relativament estables dins d'una tendència lleument descendent, l'any 2017 s'observa un comportament desigual dels percentils situats en la zona alta i els de la zona baixa: mentre els primers romanen pràcticament estancats, els percentils 10 i 20 registren alces anuals en termes reals del 14% i 6,4%, respectivament.

Mentre que les davallades més intenses des de 2010 fins l'any 2016 es van concentrar en els primers quatre decils dels salaris, reafirmant la idea que la crisi va impactar en major mesura sobre els treballadors d'activitats poc qualificades i/o amb ocupacions mal remunerades, l'any 2017 la situació s'inverteix. **En un escenari de retrocés dels salaris mitjans en termes reals del 4,2% en relació amb 2010, el primer decil dels salaris augmenta la seva capacitat adquisitiva un 6,5% al conjunt del període**, mentre que la resta de decils situats per sota de la mediana presenten davallades menys intenses que les registrades pels quatre decils superiors.

La ràtio entre els percentils 90 i 10 mesura la dispersió general dels salaris, deixant de banda els més alts i els més baixos, mentre que els quocients entre els percentils 90 i 50 (mediana) i entre els percentils 50 i 10 permet esbrinar si les variacions en la desigualtat en el període analitzat han estat homogènies o més intenses en la banda alta o la baixa de la distribució.

Taula 17. Dispersió salarial a Barcelona: ràtios de dispersió

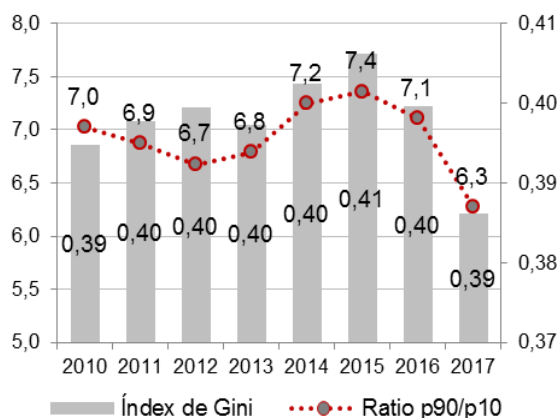
	Total		Dones		Homes	
	2010	2017	2010	2017	2010	2017
Ràtios entre percentils						
P90/P10	7,03	6,27	6,67	5,97	7,12	6,38
P90/50	2,34	2,32	2,21	2,20	2,45	2,41
P50/10	3,01	2,70	3,02	2,71	2,91	2,65

La dispersió salarial s'ha reduït el 2017, amb una major compactació salarial tant en el segment femení com en el masculí, per la remuntada dels salaris més baixos, que corresponen bàsicament a població jove. Els valors salarials notablement més baixos de les dones al percentil més alt fan que la dispersió salarial sigui inferior a la dels homes.

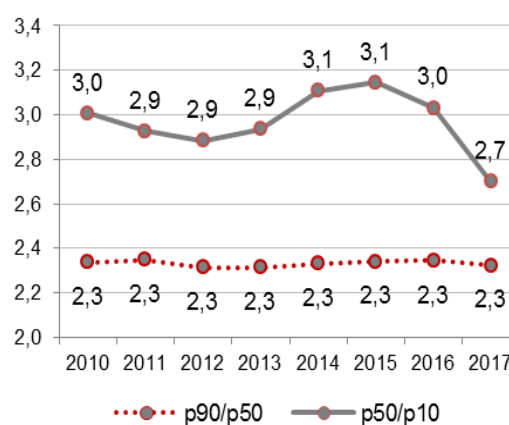
Com es pot veure al Gràfic 22, després dels augments al llarg del trienni 2012-2015, el quocient P90/P10 registra dos anys consecutius de retrocessos, coincidint amb una etapa de fort ritme de creixement de l'activitat econòmica i de descens de l'atur. En conjunt, l'any 2017 s'ha corregit l'augment de la dispersió salarial que s'havia donat en el primera meitat de la dècada i **s'assoleix la major compactació salarial des de 2010**: la distància entre els dos decils extrems (P90/P10) es redueix un 10,8% entre 2010 i 2017, amb un comportament simètric entre homes i dones. Alhora, l'índex de Gini¹⁰, lleugerament inferior al dels anys anteriors (0,386), revela que s'assoleix la **major equidistribució** del període.

L'evolució dels quocients P90/P50 i P50/P10 (gràfic 23) permet constatar que la **reducció de les desigualtats entre 2010 i 2017** ha vingut **principalment per la banda baixa de la distribució**. Mentre que la distància en la banda alta (P90/P50) s'ha mantingut pràcticament estable (-0,6%), la ràtio en la banda baixa (P50/P10) s'ha reduït un 10% en el cas de les dones i de forma similar en el cas dels homes (-9,1%).

**Gràfic 22. Dispersió salarial:
Índex de Gini i ràtio P90/P10**

**Gràfic 23. Dispersió salarial:
part alta i baixa de la distribució salarial**

¹⁰ Oscil·la entre 0 (equidistribució) i 1 (màxima concentració)

VII. NOTA METODOLÒGICA

Les anàlisis que es presenten en aquest informe es deriven de l'explotació de la Mostra Continua de Vides Laborals (MCVL). La MCVL és un extracte de dades individuals anonimitzades de la Seguretat Social, complementades amb informació provinent del padró municipal i del Model 190 de l'Agència Estatal d'Administració Tributària. El Model 190 és el Resum anual de Retencions i Ingressos a Compte de l'IRPF. La informació del Model 190 inclou totes les rendes subjectes a IRPF, també les que estan per sota del mínim exempt (té millor cobertura, per tant, que la informació derivada de declaracions). La MCVL és una mostra aleatòria del 4% del total de registres o microdades de la Seguretat Social. Els arxius de la MCVL que es fan servir són tres: el de persones, el fiscal i el d'afiliacions.

L'aprofitament estadístic es fa seguint el següent procés:

- Al fitxer de Persones es troben tots aquells que han tingut alguna relació (episodis) amb la Seguretat Social l'any de referència. Del fitxer de persones s'exclouen els duplicats.
- Del fitxer Fiscal es consideren només els ingressos per compte d'altri (per tant no es tenen en compte percepcions per atur, jubilació, etc.). S'exclouen els duplicats de persona i entitat pagadora, preservant l'ingrés total de l'any rebut per cada percepció pel(s) contracte(s) vigent(s) l'any de referència (percepció íntegra – dinerària- més percepcions en espècie valorades).
- Del fitxer d'Afiliacions es fa una selecció dels episodis de vinculació amb la Seguretat Social (contractes) de treballadors del Règim General que estan vigents en el moment de fer l'extracció de l'arxiu de l'any de referència. En l'arxiu original es troben tots els episodis des de 1967. Si un treballador té més d'un contracte vigent es selecciona el que té més durada.
- Es fusionen els arxius de persones, fiscal i d'afiliació, conservant l'ingrés total a l'any de referència.
- Es filtra la informació amb el codi de domicili del percepció a Barcelona. La mostra supera en tots els anys estudiats els 15.000 registres.

El concepte salarial que es recull correspon a valors bruts anuals, és a dir, la percepció abans de practicar la retenció a compte de l'IRPF o les contribucions a la Seguretat Social a càrrec del treballador. La informació correspon a tots els assalariats del Règim General de la Seguretat Social, amb l'excepció dels treballadors de la llar. Els resultats de salari brut per dia es calculen per jornada equivalent, és a dir, tenint en compte, si s'escau, la dedicació parcial que fixin els contractes. La dedicació parcial es deriva de la declaració obligatòria d'aquesta dada per part de l'ocupador al donar d'alta al treballador.

L'estadística es desenvolupa de forma completa per als residents a Barcelona, però també s'ha realitzat l'explotació de l'ocupació interior (quan el compte de cotització està domiciliat a Barcelona). També s'han obtingut resultats per a Catalunya i Espanya, que s'han utilitzat puntualment a efectes comparatius.

Les variables de caracterització personal són el sexe (que està a totes les taules seguint les recomanacions d'Eurostat sobre estadística salarial), i també l'edat, el nivell d'estudis i la nacionalitat. Els contractes són classificats segons el sector econòmic, el termini

(indefinits o temporals), el tipus de jornada (completa o parcial), i la categoria professional del lloc de treball (derivat del grup de cotització).

El sector d'activitat econòmica té una base que és el codi d'activitat econòmica segons la classificació oficial CCAE-2009. S'ha fet la màxima desagregació possible tenint en compte la representativitat de les dades. A la taula adjunta es troba la correspondència entre els sectors considerats i els codis de la CCAE-2009.

SECTOR D'ACTIVITAT ECONÒMICA	CODI CCAE - 2009
1 Indústria manufacturera	1 a 399
2 Construcció	410 a 439
3 Venda i reparació de vehicles	450 a 459
4 Comerç engròs	460 a 469
5 Comerç detall	470 a 479
6 Transport	490 a 539
7 Hostaleria	550 a 569
8 Informació i comunicacions	580 a 639
9 Financeres i assegurances	640 a 669
10 Activitats immobiliàries	680 a 689
11 Activitats professionals, científiques i tècniques	690 a 759
12 Activitats administratives i auxiliars	770 a 829
13 Administració Pública	840 a 849
14 Educació	850 a 859
15 Sanitat	860 a 869
16 Serveis socials	870 a 889
17 Activitats artístiques, de lleure i serveis a les persones	900 a 989

El tractament per passar de l'evolució salarial nominal a l'evolució real aplica com a deflactor l'IPC de la província de Barcelona. Tenint en compte que no es disposa de l'IPC per a la ciutat Barcelona, l'IPC de la província és la dada més propera al deflactor del consum dels residents a Barcelona. En el cas de Catalunya i Espanya s'apliquen els seus respectius IPC.